

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1995 Julkaistu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 1995 N:o 1660—1669

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1660	Laki henkilöstörahastolain muuttamisesta	3759
1661	Laki palkkaturvalain 2 ja 5 §:n muuttamisesta	3761
1662	Laki merimiesten palkkaturvalain 2 ja 5 §:n muuttamisesta	3762
1663	Laki vuorotteluvapaakoikeilusta	3763
1664	Laki työttömyysturvalain 16 §:n muuttamisesta	3767
1665	Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta	3768
1666	Sosiaali- ja terveysministeriön päätös hakemukseen, joka koskee Koulutus- ja erorahaston uusien sääntöjen vahvistamista	3769
1667	Opetusministeriön päätös ammattitutkintolaissa (306/94) tarkoitetusta tutkintomaksusta	3779
1668	Sosiaali- ja terveysministeriön päätös tapaturmavakuutuslain 58 §:ssä säädetyn maksun suuruudesta .	3780
1669	Sosiaali- ja terveysministeriön päätös työntekijäin eläkelain 7 a §:n 3 momentissa tarkoitetun kertoimen vahvistamisesta	3781

N:o 1660

Laki

henkilöstörahastolain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 15 päivänä syyskuuta 1989 annetun henkilöstörahastolain (814/89) 9 §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentti, 24 §:n 2 momentti, 25 § ja 27 §:n 1 momentti seuraavasti:

9 §

Perustamistoimet

Kun 7 §:n 1 momentissa ja 8 §:ssä tarkoitetut päätökset on tehty, on henkilöstöryhmien edustajien huolehdittava henkilöstörahaston perustamiskokouksen koolle kutumisesta. Perustamiskokoukseen kutsutaan tulevat jäsenet tai heidän valitsemansa valtuutetut tai muut edustajat.

22 §

Yli- ja alijäämä

Henkilöstörahaston jäsenosuuspääoman tuottama yli- tai alijäämä ja arvonmuutokset, jotka

on tehty tämän pääoman sijoituksiin, on tilikausittain liitettävä jäsenten osuuksiin heillä tilikauden aikana keskimäärin olleiden rahasto-osuuksien arvojen suhteissa. Rahasto voi säännöissään määrätä, että yli- tai alijäämä ja arvonmuutokset liitetään jäsenten osuuksiin heillä tilikauden alkaessa olleiden rahasto-osuuksien arvojen suhteissa. Säännöissä voidaan myös määrätä, että ylijäämä tai sen osa maksetaan tilikausittain jäsenille taikka että se liitetään rahaston yhteispääomaan. Jäsenellä, jolle rahasto-osuus työsuhteen päättymisen perusteella on maksettu, ei ole oikeutta yli- tai alijäämään eikä arvonmuutoksiin arvonmäärittämissäpäivän ja rahasto-osuuden maksupäivän väliseltä ajalta.

HE 173/95
TyVM 5/95
EV 151/95

24 §

Rahasto-osuuden nosto

Sidotusta osasta siirretään pääomaa nostettavissa olevaan osaan noudattaen rahaston säännöissä määrättyjä perusteita enintään 15 prosenttia kunakin vuonna sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut henkilön jäseneksi tulemisesta.

25 §

Selvitys rahasto-osuudesta

Jokaiselle jäsenelle on annettava viipymättä arvonmäärityspäivän jälkeen kirjallinen selvitys hänen osuutensa liitetystä voittopalkkioerän osasta ja sen perusteista sekä hänen osuutensa arvosta ja tämän jakautumisesta sidottuun ja nostettavissa olevaan osaan. Rahaston hallituksella on oikeus päättää rahasto-osuus selvityksen korvaamisesta jollakin muulla sopivaksi katsomallaan tiedotteella sellaisille jäsenille,

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

joilla ei ole lainkaan rahasto-osuutta tai joiden rahasto-osuusmuutos on vähäinen eikä heillä ole nostettavissa olevaa rahasto-osuutta.

27 §

Osuuden suorittaminen työsuhteen päätyttyä

Riippumatta siitä mitä rahasto-osuuden nostamisesta on säännöissä määrätty, osuus on suoritettava neljän kuukauden kuluessa seuraavasta arvonmäärityspäivästä luettuna siitä:

1) kun työsuhteen päättymisestä on kulunut yksi yrityksen täysi tilikausi jäsenen irtisanottua työ sopimuksensa tai työnantajan irtisanottua tai purettua jäsenen työ sopimuksen työntekijän menettelystä johtuvasta syystä; taikka

2) kun jäsen on siirtynyt eläkkeelle, jäsenen työ suhde on päättynyt muusta kuin 1 kohdassa mainitusta syystä tai jäsen on kuollut.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Työministeri *Liisa Jaakonsaari*

N:o 1661

Laki**palkkaturvalain 2 ja 5 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 10 päivänä elokuuta 1973 annetun palkkaturvalain (649/73) 5 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1065/82), sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 20 päivänä tammikuuta 1984, 10 päivänä joulukuuta 1990 ja 30 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla (70/84, 1071/90 ja 1587/92), uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

2 §

Työsopimuslain (320/70) 22 §:n 5 momentissa tarkoitettu odotusajan palkasta maksetaan palkkaturvana enintään määrä, joka vastaa työntekijälle työsuhteen päättyessä maksamatta jäänyttä, palkkaturvana maksettavaa työsuhteesta johtuvaa saatavaa.

tavalle vuotuista korkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan siitä alkaen, kun saatava siirtyi valtiolle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Palkkaturvalain 5 §:ssä tarkoitetulle saatavalle tämän lain voimaantuloa edeltävältä ajalta maksettavaan korkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

5 §

Työnantaja on velvollinen maksamaan saa-

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Työministeri *Liisa Jaakonsaari*

N:o 1662

Laki**merimiesten palkkaturvalain 2 ja 5 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä joulukuuta 1979 annetun merimiesten palkkaturvalain (927/79) 5 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1066/82), sekä *lisätään* 2 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1588/92), uusi 3 momentti seuraavasti:

2 §

Merimieslain 18 §:n 5 momentissa tarkoitusta odotusajan palkasta maksetaan palkkaturvana enintään määrä, joka vastaa työntekijälle työsuhteen päättyessä maksamatta jäänyttä, palkkaturvana maksettavaa työsuhteesta johtuvaa saatavaa.

5 §

Työnantaja on velvollinen maksamaan saa-

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

tavalle vuotuista korkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan siitä alkaen, kun saatava siirtyi valtiolle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1996.

Merimiesten palkkaturvalain 5 §:ssä tarkoitulle saatavalle tämän lain voimaantuloa edeltävältä ajalta maksettavaan korkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Työministeri *Liisa Jaakonsaari*

N:o 1663

Laki vuorotteluvapaakokeilusta

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Määritelmät ja soveltamisala

Vuorotteluvapaalla tarkoitetaan tässä laissa järjestelyä, jossa kokoaikatyöntekijä työnantajansa kanssa tekemänsä vuorottelusopimuksen mukaisesti määräaikaisesti vapautetaan palvelussuhteeseen kuuluvien tehtävien suorittamisesta ja jossa työnantaja samalla sitoutuu vastaavaksi ajaksi palkkaamaan työvoimatoimistossa työttömänä työnhakijana olevan henkilön.

Tätä lakia sovelletaan myös henkilöön, joka on virkasuhteessa tai siihen verrattavassa palvelussuhteessa valtioon, kuntaan tai muuhun julkisoikeudelliseen yhteisöön.

Työnantajalla tarkoitetaan tässä laissa myös 2 momentissa tarkoitettua yhteisöä.

2 §

Vuorotteluvapaan edellytykset ja ehdot

Vuorotteluvapaan kesto on vähintään 90 kalenteripäivää yhdenjaksoisesti ja yhteensä enintään 359 kalenteripäivää.

Vuorotteluvapaan ajaksi palkattavan työntekijän työajan tulee olla vähintään vuorotteluvapaalle siirtyvän työntekijän säännöllisen työajan pituinen.

Vuorotteluvapaan edellytyksenä on, että työntekijän työssäolo ja palvelussuhde samaan työnantajaan on yhdenjaksoisesti kestänyt vähintään vuoden välittömästi ennen vuorotteluvapaan alkamista. Edellä mainittuun vuoden ajanjaksoon voi sisältyä yhteensä enintään 30 päivän palkaton poissaolo edellyttäen, että

henkilö viimeisten kolmentoista kuukauden aikana on ollut työssä saman työnantajan palveluksessa vähintään kaksitoista kuukautta.

Kirjallinen vuorottelusopimus, jossa työnantajan tulee sitoutua palkkaamaan työvoimatoimistossa työttömänä työnhakijana oleva henkilö, sekä työsopimus tai muu luotettava selvitys työvoimatoimistossa työttömänä työnhakijana olleen henkilön palkkaamisesta vuorotteluvapaan ajaksi on toimitettava ennen vuorotteluvapaan alkamista työvoimatoimistolle.

Jos vuorotteluvapaan ajaksi palkatun työntekijän palvelussuhde päättyy ennen vuorotteluvapaan päättymistä eikä uuden työntekijän palkkaaminen käytettävissä olevan ajan lyhyden, työntekijöiden saatavuuden tai muun asiallisesti hyväksyttävän syyn perusteella ole mahdollista, ei palvelussuhteen päättymistä ole pidettävä vuorottelusopimuksen vastaisena.

3 §

Vuorotteluvapaan keskeyttäminen

Vuorotteluvapaan keskeyttämisestä on sovittava työnantajan ja työntekijän välillä.

Vuorotteluvapaa katsotaan kuitenkin työttömyysturvalain 5 §:n 1 momentin 7 ja 7 a kohdan tarkoittamissa tilanteissa päättyneeksi.

4 §

Työntekijän oikeus palata aikaisempaan työhön

Vuorotteluvapaalta palaavalla työntekijällä on oikeus vuorotteluvapaan päätyttyä palata aikaisempaan tai siihen rinnastettavaan työhön.

HE 136/95
SuVM 2/95
TyVM 4/95
EV 132/95

5 §

Oikeus vuorottelukorvaukseen

Vuorotteluvapaan ajalta työntekijällä on oikeus vuorottelukorvaukseen.

Työntekijän oikeus vuorottelukorvaukseen jatkuu sopimuksen mukaisesti silloinkin, kun vuorotteluvapaan ajaksi palkatun työntekijän palvelussuhde päättyy ennen vuorotteluvapaan päättymistä.

6 §

Korvausoikeuden rajoitukset

Vuorottelukorvaukseen ei ole oikeutta siltä ajalta, jona työntekijä:

- 1) saa 1 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitettulta työnantajaltaan palkkaa;
- 2) suorittaa varusmies- tai siviilipalvelusta;
- 3) suorittaa vapausrangaistusta rangaistuslaitoksessa;
- 4) on vähintään kuukauden kestävässä kooaikatyössä muun kuin 1 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitettun työnantajansa palveluksessa;
- 5) harjoittaa päätoimista yritystoimintaa; tai
- 6) saa työttömyysturvalain 5 §:n 1 momentin 4, 5, 7, 7 a, 10 a tai 12 kohdassa tai 3 momentissa tarkoitettua etuutta.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna palkkana ei pidetä niitä luontaisetuja, joiden saaminen vuorottelusopimuksen mukaan jatkuu vuorotteluvapaan aikana.

7 §

Vuorottelukorvauksen suuruus

Vuorottelukorvauksen täysi määrä on 60 prosenttia siitä työttömyyspäivärahasta, johon henkilöllä olisi työttömänä ollessaan oikeus työttömyysturvalain 13, 16, 22 ja 23 §:n perusteella, enintään kuitenkin 4 500 markkaa kuukaudessa. Vuorottelukorvausta määriteltäessä ei työttömyysturvalain 24 §:ssä tarkoitettuja lapsikorotuksia oteta huomioon.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua työttömyyspäivärahaa määrättäessä henkilön vuorotteluvapaan aikana saamaan lakisääteiseen etuuteen, palkkaan ja muuhun työtuloon sovelletaan, mitä työttömyyspäivärahasta työttömyysturvalain 17, 18, 27 ja 27 a §:ssä säädetään.

Sen estämättä, mitä työttömyysturvalain 23 §:ssä ja ansioon suhteutettun työttömyyspäivärahahan perusteena olevan palkan määrittämi-

sestä annetussa asetuksessa (754/84) säädetään, vakiintuneena pidettävää palkkatuloa määrättäessä otetaan huomioon vuorotteluvapaata edeltäneen 52 viikon ajalta saadut palkkatulot eikä palkkatuloihin lueta niitä luontaisetuja, joiden saaminen vuorottelusopimuksen mukaan jatkuu vuorotteluvapaan aikana.

Työntekijän oikeus osittaiseen ammattikoulutusrahaan määräytyy siten kuin koulutus- ja erorahaston säännöissä ja valtion virkamiesten eroraha-asetuksessa tarkemmin määrätään. Tämä ammattikoulutusraha ei vaikuta vuorottelukorvauksen määrään.

8 §

Vuorottelukorvauksen hakeminen ja maksaminen

Vuorottelukorvausta on haettava kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolta tai asianomaiselta työttömyyskassalta, jonka tulee korvauksen myöntämistä, epäämistä ja takaisinperintää koskevassa asiassa antaa hakijalle kirjallinen päätös. Työvoimatoimisto tai työvoimatoimikunta antaa kansaneläkelaitosta ja työttömyyskassaa sitovan lausunnon vuorottelukorvauksen 2 §:n 1—4 momentissa ja 6 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuista edellytyksistä sekä 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuista takaisinperinnän edellytyksistä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Vuorottelukorvaus maksetaan jälkikäteen vähintään kerran kuukaudessa. Vuorottelukorvauksen maksamisesta on muutoin voimassa, mitä työttömyysturvalain 44 §:ssä säädetään työttömyyspäivärahan maksamisesta.

9 §

Ilmoitusvelvollisuus

Työnantajan on viipymättä ilmoitettava työntekijän palkkaamisesta vuorotteluvapaan ajaksi sekä palkatun työntekijän palvelussuhteen olennaisista muutoksista työvoimatoimistolle.

Vuorotteluvapaalle jäävän ja vuorotteluvapaalla olevan henkilön on viipymättä esitettävä kansaneläkelaitokselle tai asianomaiselle työttömyyskassalle vuorottelukorvauksen määrittämistä varten tarpeelliset tiedot ja niissä tapahtuneet muutokset.

Vuorottelukorvauksen hakijan on esitettävä työvoimatoimiston tai työvoimatoimikunnan lausunnon edellyttämät, hakijaa koskevat sel-

vitykset henkilökohtaisesti alueensa työvoimatoimistolle, jollei työvoimatoimisto anna ohjetta muusta menettelystä.

10 §

Vuorottelukorvauksen takaisinperintä

Jos vuorottelujärjestelyyn liittyvien olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että tarkoituksena ei ole ollut työvuorottelun toteuttaminen tämän lain mukaisesti, on vuorottelukorvaus perittävä takaisin, jollei takaisinperintää ole pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Jos vuorottelukorvausta on maksettu muutoin aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu korvaus on perittävä takaisin. Takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä korvauksen aiheeton maksaminen ole johonkin etuuden saajan vilpillisestä menettelystä tai törkeästä tuottamuksesta tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Korvauksen takaisin perimisessä noudetaan soveltuvin osin, mitä työttömyysturvalain 31 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään työttömyyspäivärahan takaisinperinnästä.

Jos henkilö on saanut vuorottelukorvausta samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti sairausvakuutuslain (364/63) mukaista päivärahaa, tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaista päivärahaa tai tapaturmaeläkettä tai työttömyysturvalain 45 §:n 1 momentissa tarkoitettua etuutta, kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa saa periä tältä ajalta perusteettomasti maksetun määrän takautuvasti suoritettavasta etuudesta. Perimisestä on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä työttömyysturvalain 45 §:n 2 momentissa säädetään.

Vuorottelukorvausta, jonka suuruus on määrätty työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan perusteella, ei saa ulosmitata.

11 §

Muutoksenhaku

Vuorottelukorvausta koskevaan kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta työttömyysturvalautakunnalta kirjallisella valituksella 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

Työttömyysturvalautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuu-

tusoikeudelta kirjallisella valituksella 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

Jollei valittaja muuta näytä, hänen katsotaan saaneen tiedon 1 ja 2 momentissa tarkoitettua päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella.

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun lausuntoon ei saa hakea muutosta valittamalla.

12 §

Rahoitus

Vuorottelukorvauksesta työttömyyskassoille ja kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset rahoitetaan noudattaen, mitä työttömyysturvalain 37 §:ssä ja työttömyyskassalain 6—8 luvussa säädetään työttömyyspäivärahas- ta.

13 §

Työttömyysturvalain soveltaminen

Jollei tästä laista muuta johdu, sovelletaan vuorottelukorvaukseen, mitä työttömyysturvalain 28, 29, 36, 36 a, 39 §:ssä, 42 §:n 2—5 momentissa sekä 43, 43 a ja 43 b §:ssä säädetään työttömyyspäivärahas- ta ja työttömyysturva-asiasta.

14 §

Toimeenpanoelimet

Vuorotteluvapaakokeilun toimeenpanoa johtaa, valvoo ja kehittää ylimpänä viranomaisena työministeriö. Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassojen valvonnan osalta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassal- laissa säädetään.

15 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvovat yhteistyössä työvoima- ja työsuojeluviranomaiset.

16 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-

kuuta 1996 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 1997. Lakia sovelletaan vuorotteluvapaisiin, joita koskeva vuorottelusopimus tehdään lain voimassa ollessa ja vuorotteluvapaa pidetään 31 päivään joulukuuta 1998 mennessä. Oikeus osittaiseen ammattikoulutusrahaan siten kuin koulutus- ja erorahaston säännöissä ja

valtion virkamiesten eroraha-asetuksessa (726/87) tarkemmin määrätään voi jatkua enintään 31 päivään heinäkuuta 1998 saakka.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Työministeri *Liisa Jaakonsaari*

N:o 1664

Laki**työttömyysturvalain 16 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyysturvalain (602/84) 16 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on 8 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (608/86), seuraavasti:

16 §

Oikeus ansioon suhteutettuun päivärahaan

— — — — —
 Osa-aikaeläkettä saavan henkilön oikeus ansioon suhteutettuun päivärahaan määräytyy osa-aikaeläkkeen alkamishetkellä vallinneen tilanteen mukaisesti. Sama koskee henkilöä, joka on saanut osa-aikaeläkettä välittömästi ennen

ansioon suhteutetun päivärahan saamista. Mitä edellä säädetään, koskee myös henkilöä, joka on vuorotteluvapaakokeilusta annetun lain (1663/95) 1 §:n 1 momentissa tarkoitetulla vuorotteluvapaalla.
 — — — — —

— — — — —
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1996.

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Työministeri *Liisa Jaakonsaari*

HE 136/95
 SuVM 2/95
 TyVM 4/95
 EV 132/95

N:o 1665

Laki

opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/94) 6 §:n 11 ja 12 kohta ja
lisätään 6 §:ään uusi 13 kohta seuraavasti:

6 §

Opintotuen saamisen rajoitukset

Opintotukea ei myönnetä sille, joka:

11) suorittaa vankeusrangaistusta ja opiskelee rangaistuslaitoksessa;

Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 1995

12) saa vieraan valtion opintotukea, jota myönnetään maassa pysyvästi asuvalle; tai

13) saa vuorotteluvapaakokeilusta annetun lain (1663/95) mukaista vuorottelukorvausta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Työministeri *Liisa Jaakonsaari*

N:o 1666

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös
hakemukseen, joka koskee Koulutus- ja erorahaston uusien sääntöjen vahvistamista

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1995

Hakemukseen liitetyistä asiakirjoista ilmenee, että Koulutus- ja erorahaston hallintoneuvoston puhemiehistö on 5 päivänä lokakuuta 1995 pitämässään kokouksessa yksimielisesti hyväksynyt Koulutus- ja erorahastolle uudet säännöt, jotka kuuluvat seuraavasti:

1 §

Tarkoitus ja kotipaikka

Koulutus- ja erorahasto on 15. päivänä kesäkuuta 1990 koulutus- ja erorahastosta annetun lain ja näiden sääntöjen perusteella sosiaali- ja terveysministeriön valvonnassa toimiva rahasto, jonka kotipaikka on Helsingin kaupunki.

Rahaston tarkoituksena on koulutus- ja erorahastosta annetun lain ja näiden sääntöjen vaatimien edellytysten vallitessa tukea työ- tai virkasuhteessa olevien omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta sekä maksaa työ- tai virkasuhteen päättymisen johdosta erorahaa toimihenkilöille, työntekijöille ja viranhaltijoille, joita jäljempänä kutsutaan hakijoiksi.

2 §

Päätävä valta

Rahaston päätävä valtaa käyttävät hallintoneuvosto ja hallitus.

3 §

Hallintoneuvoston toimikausi ja kokoonpano

Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää rahastolle kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan 18-jäsenisen hallintoneuvoston työnantajain, toimihenkilöiden ja viranhaltijain sekä työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Hallintoneuvoston jäsenistä on kuuden edustettava työnantajia, kuuden toimihenkilöitä ja viranhaltijoita sekä kuuden työntekijöitä.

Kullekin jäsenelle nimitetään henkilökohtainen varajäsen.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan kalenterivuositain puheenjohtajan ja tarpeelliseksi katsomansa määrän varapuheenjohtajia siten, että kullakin hallintoneuvostossa edustettuna olevalla 2 momentissa tarkoitettulla ryhmällä on ainakin yksi edustaja puheenjohtajistossa. Puheenjohtajaksi valitaan vuorovuosina eri ryhmää edustava henkilö.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat muodostavat puheenjohtajiston, joka valmistelee ne asiat, jotka hallintoneuvosto määrää sen tehtäväksi.

4 §

Hallintoneuvoston kokoukset

Hallintoneuvosto kokoontuu vuosittain ennen toukokuun loppua käsittelemään 6 §:n 1, 2 ja 3 kohdissa mainitut asiat ja viimeistään marraskuussa käsittelemään sanotun pykälän 4, 5, 6, 7 ja 8 kohdissa mainitut asiat.

Hallintoneuvosto kutsutaan kokoon myös silloin, kun hallintoneuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai hallitus pitää sitä tarpeellisena.

Kokouskutsu on toimitettava hallintoneuvoston jäsenille kirjallisesti viimeistään seitsemän päivää ennen kokousta. Kutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat.

Hallituksen puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla on oikeus olla läsnä hallintoneuvoston kokouksissa.

5 §

Päätöksenteko hallintoneuvoston kokouksissa

Hallintoneuvosto on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään yhdeksän jäsentä, joista ainakin yksi edustaa kutakin 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua ryhmää.

Hallintoneuvoston päätökseksi tulee se mielipide, jonka puolesta enimmäkseen äänet on annettu. Äänen mennessä tasan asia siirretään seuraavaan kokoukseen. Vaaleissa äänen mennessä tasan ratkaisee arpa.

6 §

Hallintoneuvoston tehtävät

Hallintoneuvoston tehtävänä on

1) käsitellä edellisen kalenterivuoden toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto,

2) päättää edellisen kalenterivuoden tilinpäätöksen vahvistamisesta,

3) päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille ja muista toimenpiteistä, joihin hallinto ja tilit saattavat antaa aihetta,

4) vahvistaa rahaston talousarvio,

5) tehdä sosiaali- ja terveysministeriölle esitys koulutus- ja erorahastosta annetun lain

4 §:ssä tarkoitetuiksi työnantajan suorittamiseksi maksuiksi,

6) vahvistaa hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten palkkiot ja matkakustannusten korvausperusteet sekä tilintarkastajien palkkiot,

7) nimittää hallituksen työnantajajäsenet työnantajain ja palkansaajajäsenet toimihenkilöiden ja viranhaltijain sekä työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta,

8) valita kaksi tilintarkastajaa ja molemmille henkilökohtainen varamies. Varsinaisten tilintarkastajien ja varamiesten on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia,

9) valita ja vapauttaa rahaston toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja sekä määrätä heidän työehtonsa,

10) tehdä päätökset näiden sääntöjen muuttamisesta 39 §:ssä esitetyllä tavalla,

11) päättää tasausrahastoon siirrettyjen varojen sijoittamisen periaatteista,

12) kantaa ja vastata rahaston puolesta ja

13) käsitellä ne asiat, joita ei ole uskottu rahaston muiden elinten käsiteltäviksi.

7 §

Hallituksen toimikausi ja kokoonpano

Rahastolle nimitetään kalenterivuodeksi kerrallaan kahdeksanjäseninen hallitus, jonka jäsenistä neljä edustaa työnantajia ja neljä palkansaajia.

Jokaiselle jäsenelle nimitetään henkilökohtainen varajäsen.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajaksi valitaan vuorovuosina työnantajia ja palkansaajia edustava henkilö.

8 §

Hallituksen kokoukset

Hallitus kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kutsusta.

Kokouskutsu on toimitettava hallituksen jäsenille viimeistään kolme päivää ennen kokousta.

9 §

Päätöksenteko hallituksen kokouksissa

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaanlukien

vähintään kaksi kumpaakin 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua ryhmää edustavaa jäsentä on läsnä.

Hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jonka puolesta enimmät äänet on annettu. Äänten mennessä tasan asia siirretään seuraavaan kokoukseen.

Periaatteellisesti tärkeät asiat, kuten

— erorahan, erorahan aikuiskoulutuslisän ja ammattikoulutusrahan suuruuden määrittäminen,

— erorahan, erorahan aikuiskoulutuslisän ja ammattikoulutusrahan myöntämisessä noudatettavat yleiset periaatteet ja

— tasausrahastoon siirrettyjen varojen sijoitus tulee päättää yksimielisesti.

10 §

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on

1) käsitellä ja ratkaista eroraha-, erorahan aikuiskoulutuslisä- ja ammattikoulutusrahakemukset,

2) laatia kalenterivuositain talousarvio, tilinpäätös sekä toimintakertomus,

3) vahvistaa erorahan, erorahan aikuiskoulutuslisän ja ammattikoulutusrahan myöntämisessä noudatettavat yleiset periaatteet,

4) päättää tasausrahastoon siirrettyjen varojen sijoittamisesta ja käyttämisestä ottaen huomioon hallintoneuvoston 6 §:n 11-kohdan mukaisesti vahvistamat periaatteet ja 36 §:n määräykset,

5) valita ja vapauttaa rahaston muut toimihenkilöt kuin 6 §:n 9 kohdassa mainitut ja määrätä heidän työehtonsa,

6) antaa rahaston puolesta lausuntoja ratkaisemistaan tai muuten toimialaansa kuuluvista asioista,

7) vahvistaa erorahan, erorahan aikuiskoulutuslisän ja ammattikoulutusrahan hakemisessa tarvittavat lomakkeet.

11 §

Muut elimet

Hallintoneuvosto ja hallitus voivat perustaa asioiden valmistelevaa käsittelyä varten asiantuntijaelimiiä ja toimikuntia.

12 §

Nimen kirjoitus

Rahaston nimen kirjoittavat hallintoneuvoston määräämät henkilöt kaksi yhdessä.

13 §

Rahaston toimihenkilöt

Toimitusjohtajan tehtävänä on rahaston toiminnan yleinen johto lain, rahaston sääntöjen ja hallintoelinten antamien ohjeiden mukaan.

Varatoimitusjohtaja hoitaa toimitusjohtajan tehtävää tämän ollessa estyneenä ja suorittaa muut hallintoelinten hänelle määräämät asiat.

14 §

Erorahan myöntämisen yleiset edellytykset

Erorahan myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, että hakija on menettänyt työpaikkansa sen vuoksi, että työnantaja on taloudellisista tai tuotannollisista syistä joutunut supistamaan työvoimaa tai lopettanut toimintansa.

Julkisen sektorin osalta taloudellisilla tai tuotannollisilla syillä tarkoitetaan näitä vastaavia hallinnollisia syitä.

Hakijan ei katsota menettäneen työpaikkaansa, jos konkurssin tehneen tai toiminnan lopettaneen työnantajan toimintaa ryhtyy jatkamaan uusi työnantaja ja hakija jatkaa tämän työnantajan palveluksessa.

Jos irtisanomisperuste on riitautettu, erorahapäätös voidaan antaa vasta, kun irtisanomisperuste on ratkaistu sopimuksella tai lainvoimaisella päätöksellä.

14 a §

Lomauttaminen ja eroraha

Erorahajärjestelmässä työ- tai virkasuhde päättyy viimeisenä palkallisena työssäolopäivänä, jos lomauttaminen johtaa työ- tai virkasuhteen irtisanomiseen taloudellisista tai tuotannollisista syistä tai hakija irtisanoutuu vähintään 150 päivää yhtäjaksoisesti kestäneen ja toistaiseksi jatkumaan tarkoitetun taloudellisista tai tuotannollisista syistä johtuvan lomautuksen jälkeen.

15 §

Erorahan myöntämisen erityisedellytykset TEL-, VEL-, KVTEL- ja KiEL- työ- tai virkasuhteissa olleille

Erityiset edellytykset muilla paitsi 16 §:ssä tarkoitetuilla aloilla ovat, jollei 16 §:n 6 mo-

mentista muuta johdu, ne mitä jäljempänä sanotaan.

Hakija on

1) työpaikan menettäessään täyttänyt 50, mutta ei 65 vuotta, taikka, jollei ollut saavuttanut 50 vuoden ikää täyttänyt 45 vuotta ja ollut niin kauan työ- tai virkasuhteessa samaan työnantajaan, että hänen täysien ikävuosiensa ja viimeisen työ- tai virkasuhteensa täysien työssäolovuosien summa on vähintään 50 ja

2) ollut työ- tai virkasuhteessa samaan suomalaiseseen työnantajaan yhtäjaksoisesti työpaikan menettämistä välittömästi edeltäneet viisi vuotta ja saanut siitä pääasiallisen toimeentulonsa tai ollut kahdessa välittömästi toisiaan seuraavassa työ- tai virkasuhteessa yhteensä vähintään kahdeksan vuotta ja saanut niistä pääasiallisen toimeentulonsa. Lisäksi edellytetään, että molemmat viimeksi mainitut työ- tai virkasuhteet ovat päättyneet sääntöjen 14 §:ssä mainitusta syystä ja ettei niiden perusteella ole aikaisemmin syntynyt oikeutta erorahaan. Jos hakija on ollut äitiys-, isyys- tai vanhempainlomalla taikka hoitovapaalla, viiden vuoden määräaika pidennetään vastaavasti ja

3) välittömästi, viimeistään kuitenkin kuuden viikon kuluessa irtisanomisilmoituksen saamisesta ilmoittautunut työnhakijaksi työvoimatoimistoon eikä hakijalle viimeistään työ- tai virkasuhteen päättymistä seuraavan kuukauden aikana ole voitu osoittaa uutta työtä tai koulutuspaikkaa. Työnhakuajaksi ei katsota aikaa, jonka hakija on ollut työkyvyttömänä.

Hakijan katsotaan saaneen 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun pääasiallisen toimeentulonsa työ- tai virkasuhteesta, jos hän on työ- tai virkasuhteen päättymistä edeltäneen viiden vuoden aikana ollut työssä vähintään 16 tuntia viikossa ja hakijan tulot ovat vähintään yhtä suuret kuin hallituksen vuosittain vahvistamat rajatulot. Hakijaa, jolla on voimassa vähintään 16 viikkotuntia käsittävä sivutyö, ei pidetä työttömänä työnhakijana.

Jos hakija saa irtisanomisajan palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta taikka muuta työnantajan maksamaa työ- tai virkasuhteen päättymiseen liittyvää korvausta, työ- tai virkasuhde katsotaan päättyneeksi vasta sen ajan kuluttua, jolle etuuden katsotaan haki-

jan vakiintuneena pidettävän palkan perusteella kohdistuvan.

Hakijalla ei ole oikeutta erorahaan, mikäli hän työnhakijaksi ilmoittaututtuaan on ilman pätevää syytä kieltäytynyt

a) vastaanottamasta saatavissa ollutta lakan, työsulun tai saarron piiriin kuulumatonta, hänen ammattitaitoaan ja työkykyään vastannutta ja hänelle muutoin soveltunutta työssäkäyntialueella olevaa työtä, josta olisi maksettu työ- tai virkaehtosopimuksen mukainen palkka, tai jollei tällaista sopimusta ollut, sellaisessa työssä käypä palkka, tai

b) osallistumasta hänelle sopivaan työvoimaviranomaisen osoittamaan koulutukseen.

Ensimmäisen kieltäytymisen johdosta erorahaa alennetaan kuitenkin 1/3:lla, ellei sen kokonaan epäämiseen ole erityisiä syitä.

Hakijalla, jolla työ- tai virkasuhteensa perusteella on syntynyt oikeus vanhuuseläkkeeseen, täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen tai yksilölliseen varhaiseläkkeeseen taikka jolle on myönnetty ylimääräinen, ennenaikainen tai niihin verrattava eläke, ei ole oikeutta erorahaan. Jos hakijalla on vireillä eläkehakemus tai -valitus, erorahapäätös voidaan antaa vasta, kun eläkehakemus tai -valitus on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

Eroraha voidaan myöntää hakijalle, joka olisi muutoin ollut oikeutettu erorahaan, mutta on palvelussuhteen päätyttyä ennen 2 momentin 3 kohdan tarkoittaman työnhakuehdon täyttymistä sijoittunut uudelleen työhön tai koulutukseen, jos hän viiden vuoden kuluessa erorahaan muutoin oikeuttavan työ- tai virkasuhteensa päättymisestä on menettänyt työpaikkansa 14 §:n tarkoittamasta syystä ja täyttää tämän pykälän 2 momentin 3 kohdan ja 5 momentin tarkoittamat edellytykset tai on koulutuksen päätyttyä ollut vähintään kuukauden työttömänä työnhakijana.

Milloin erorahan epääminen hakijan työ- tai virkasuhteessa palveltua kokonaisaikaa ja muita hakemuksen perustana olevia seikkoja tarkastellen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen, hallitus voi yksimielisellä päätöksellään myöntää erorahan poiketen edellä tässä pykälässä mainituista säännönmukaisista erityisistä edellytyksistä, mikäli poikkeamista on pidettävä vähäisenä ja asiakokonaisuutta ajatellen perusteltuna.

16 §

Erorahan myöntämisen erityiset edellytykset MEL- ja LEL- aloilla työskennelleille

Merenkulkualalla sekä, mikäli tämän pykälän 6 momentista ei muuta johdu, niillä aloilla, joihin sovelletaan lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelakia, määräytyvät erityiset edellytykset erorahan myöntämiselle sen mukaan, mitä jäljempänä 2 momentissa sanotaan.

Hakija on

1) työttömäksi joutuessaan täyttänyt 50, mutta ei 65 vuotta, taikka, jollei ollut saavuttanut 50 vuoden ikää täyttänyt 45 vuotta ja yhdenjaksoisesti ansainnut pääasiallisen toimeentulonsa yhdellä tai useammalla tässä pykälässä tarkoitetuista aloista niin kauan, että hänen täysien ikävuosiensa ja täysien alallaolovuosiensa summa on vähintään 50 ja

2) työttömäksi joutumistaan välittömästi edeltäneen kahdeksan vuoden aikana yhdenjaksoisesti työskennellyt tässä pykälässä tarkoitetuissa töissä ja ansainnut niistä pääasiallisen toimeentulonsa tai ollut tämän momentin 3 kohdan tarkoittamalla tavalla työmarkkinoiden käytettävissä. Pääasiallisen toimeentulon vaatimus ei täyty, jos hakijan työansiot ovat olleet kahdeksan viimeisen vuoden aikana neljänä tai useampana vuonna alle hallituksen vahvistaman rajatulon. Jos hakija on ollut äitiys-, isyys- tai vanhempainlomalla taikka hoitovapaalla, kahdeksan vuoden määräaika pidennetään vastaavasti. Yhdenjaksoista alallaoloaika ei katkaise enintään kaksi vuotta kestänyt poisolo MEL- tai LEL-alojen töistä ja

3) välittömästi, viimeistään kuitenkin kuuden viikon kuluessa irtisanomisilmoituksen saatuaan tai, mikäli työ päättyi ilman irtisanomista, välittömästi työttömäksi jouduttuaan ilmoittautunut työnhakijaksi työvoimatoimistoon ja ollut työkykyisenä työttömänä työnhakijana työsuhteen päättymistä seuranneen 60 viikon aikana vähintään 120 työpäivää eikä työttömyyden enää voida katsoa johtuneen yksinomaan kausiluonteisista syistä.

Hakijalla ei ole oikeutta erorahaan, mikäli hän työnhakijaksi ilmoittaututtuaan on ilman pätevää syytä kieltäytynyt

a) vastaanottamasta saatavissa ollutta lakon, työsulun tai saarron piiriin kuulumaton-ta, hänen ammattitaitoaan ja työkykyään vastannutta ja hänelle muutoin soveltunutta työssäkäyntialueella olevaa työtä, josta olisi maksettu työ- tai virkaehtosopimuksen mukainen palkka, tai jollei tällaista sopimusta ollut, sellaisessa työssä käypä palkka, tai

b) osallistumasta työvoimaviranomaisen osoittamaan hänelle sopivaan koulutukseen.

Ensimmäisen kieltäytymisen johdosta erorahaa alennetaan 1/3:lla, ellei sen kokonaan epäämiseen ole erityisiä syitä.

Hakijalla, jolla työ- tai virkasuhteensa perusteella on syntynyt oikeus vanhuuseläkkeeseen, täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen, yksilölliseen varhaiseläkkeeseen tai jolle on myönnetty ylimääräinen, ennenaikainen tai niihin verrattava eläke, ei ole oikeutta erorahaan. Jos hakijalla on vireillä eläkehakemus tai -valitus, erorahapäätös voidaan antaa vasta, kun eläkehakemus tai -valitus on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

Milloin hakija on putki- tai sähköasennusalan työntekijä, johon sovelletaan työntekijäin eläkelakia, valtion eläkelakia, kunnallisten eläkelakia tai evankelisuterilaisen kirkon eläkelakia, noudatetaan häneen tämän pykälän määräyksiä, kuitenkin niin, että 2 momentin 2 kohdan tarkoittamaksi alallaoloajaksi luetaan vain se aika, jonka hän on ollut putki- tai sähköasennusalalla.

Milloin erorahan epääminen hakijan työ- tai virkasuhteessa palveltua kokonaisaika ja muita hakemuksen perustana olevia seikkoja tarkastellen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen, hallitus voi yksimielisellä päätöksellään myöntää erorahan poiketen edellä tässä pykälässä mainituista säännönmukaisista erityisistä edellytyksistä, mikäli poikkeamista on pidettävä vähäisenä ja asiakokonaisuutta ajatellen perusteltuna.

17 §

Erorahan suuruus

Hallitus vahvistaa erorahan suuruuden ja laskentaperusteet.

18 §

Erorahan hakeminen

Eroraha myönnetään hakemuksesta, joka

on tullut rahastolle viimeistään kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin työ- tai virkasuhde on päättynyt. Hakemuksen on oltava hakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen allekirjoittama.

Erorahaa haetaan vahvistetulla lomakkeella.

19 §

Erorahan maksaminen uudelleen

Eroraha voidaan myöntää uudelleen, jos hakija erorahan saamisen jälkeen on toistamiseen menettänyt työpaikkansa sääntöjen 14 §:ssä sanotuilla perusteilla ja ollut erorahan saamisen jälkeen työ- tai virkasuhteessa sääntöjen 15 §:n 2 momentin 2 kohdassa tai 16 §:n 2 momentin 2 kohdassa vaaditun ajan ja muutoinkin täyttää säännöissä sanotut erorahan myöntämisen edellytykset. Aikaisemman erorahan perusteena olleita työ- tai virkasuhteita ei oteta uudelleen huomioon erorahan määrässä.

20 §

Erorahan aikuiskoulutussisän myöntämisen yleiset edellytykset

Erorahan aikuiskoulutussisän myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, että hakija on menettänyt työpaikkansa sen vuoksi, että työnantaja on taloudellisista tai tuotannollisista syistä joutunut supistamaan työvoimaa tai lopettanut toimintansa. LEL- ja MEL-aloilla työskennelleeltä edellytetään lisäksi, ettei työttömäksi joutumisen voida katsoa johtuvan yksinomaan kausiluonteisista syistä.

Julkisen sektorin osalta taloudellisilla tai tuotannollisilla syillä tarkoitetaan näitä vastaavia hallinnollisia syitä.

Erorahan aikuiskoulutussisäjärjestelmässä työ- tai virkasuhde päättyy viimeisenä palkallisena työssäolopäivänä, jos lomauttaminen johtaa työ- tai virkasuhteen irtisanomiseen taloudellisista tai tuotannollisista syistä tai hakija irtisanoutuu vähintään 150 päivää yhtäjaksoisesti kestäneen ja toistaiseksi jatkamaan tarkoitetun taloudellisista tai tuotannollisista syistä johtuvan lomautuksen jälkeen.

Jos irtisanomisperuste on riitautettu, aikuiskoulutussisäpäätös voidaan antaa vasta, kun irtisanomisperuste on ratkaistu sopimuksella tai lainvoimaisella päätöksellä.

Hakija ei menetä oikeuttaan erorahan aikuiskoulutussisään, jos hän on työskennellyt aikuiskoulutussisään oikeuttavan työ- tai virkasuhteen päättymisen jälkeen ennen koulutuksen aloittamista määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa taikka työ- tai virkasuhteessa, joka on päättynyt tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetuilla perusteilla.

21 §

Erorahan aikuiskoulutussisän myöntämisen erityiset edellytykset

Erorahan aikuiskoulutussisän myöntämisen erityisenä edellytyksenä on, että hakija työpaikan menettäessään on täyttänyt 30, mutta ei 65 vuotta ja ollut työ- tai virkasuhteessa samaan työnantajaan yhdenjaksoisesti vähintään työpaikan menettämistä välittömästi edeltäneen vuoden ajan ja saanut siitä pääasiallisen toimeentulonsa. Jos hakija on ollut äitiys-, isyys- tai vanhempainlomalla taikka hoitovapaalla, vuoden määräaika pidennetään vastaavasti. Lisäksi edellytetään, että koulutus alkaa viimeistään kahden vuoden kuluessa työ- tai virkasuhteen päättymisestä.

Erorahan aikuiskoulutussisää ei myönnetä työ- tai virkasuhteen perusteella, jonka keskimääräinen työaika on ollut alle 16 tuntia viikossa.

Hakijan katsotaan ansainneen pääasiallisen toimeentulonsa LEL- tai MEL-alojen töissä, jos hänellä on päätoimista työskentelyä näiden alojen töissä vähintään 70 työpäivää vuodessa työ- tai virkasuhteen päättymistä välittömästi edeltäneiden kahden vuoden aikana. Jos hakija on ollut äitiys-, isyys- tai vanhempainlomalla taikka hoitovapaalla, kahden vuoden määräaika pidennetään vastaavasti.

Erorahan aikuiskoulutussisän myöntämiseksi edellytetään lisäksi, että koulutus on tarpeen hakijan työllistymismahdollisuuksien lisäämiseksi.

22 §

Koulutusta koskevat edellytykset

Erorahan aikuiskoulutussisä myönnetään henkilökohtaisena koulutustukena kokopäiväiseen, vähintään kuukauden kestävään työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun ammatilliseen koulutukseen, julkisen viranomaisen valvomaan

ammattillisessa oppilaitoksessa tai ammatillisessa aikuiskoulutuskeskuksessa tapahtuvaan koulutukseen tai opetusministeriön hyväksymään kansanopistossa tapahtuvaan ammatilliseen koulutukseen.

Kokopäiväinen koulutus edellyttää, että koulutusohjelmaan sisältyy hallituksen vahvistama määrä opetusta ja koulutusta voidaan muutoinkin pitää päätoimista opiskelua edellyttävänä.

Aikuiskoulutuslisää voidaan hallituksen erillisellä päätöksellä myöntää myös suomalaisten korkeakoulujen järjestämään ammatilliseen koulutukseen sekä hallituksen yksimielisellä päätöksellä muuhun ammatilliseen koulutukseen.

Aikuiskoulutuslisän edellytyksenä on lisäksi, että koulutus ylläpitää tai lisää hakijan ammattipätevyyttä sekä parantaa olennaisesti hänen työllistymismahdollisuuksiaan ottaen huomioon eri alojen työvoimatarpeen ja kehityksen.

Koulutussuunnitelmaan voi sisältyä useita koulutusjaksoja.

23 §

Erorahan aikuiskoulutuslisän suuruus

Aikuiskoulutuslisää maksetaan rahaston hallituksen vahvistama summa kalenterikuukautta kohti. Kalenterikuukauteen tulee sisältyä hallituksen vahvistama määrä koulutuspäiviä. Aikuiskoulutuslisää voidaan myöntää yhteensä enintään 18 kuukaudelta 24 kuukauden aikana.

24 §

Lomautetun hakijan oikeus erorahan aikuiskoulutuslisään

Mikäli 21 §:ssä sanotut edellytykset täyttävä hakija on lomautettu toistaiseksi taloudellisista tai tuotannollisista syistä ja hän aloittaa lomautuksen kestäessä 22 §:ssä tarkoitetun koulutuksen, hakijalla on oikeus erorahan aikuiskoulutuslisään. Erorahan aikuiskoulutuslisää voidaan kuitenkin maksaa vasta, kun hakijan työsuhde on päättynyt 20 §:ssä sanotuilla perusteilla.

Aikuiskoulutuslisää ei voida kuitenkaan maksaa lomautusaikana suoritettuun koulutukseen, jos hakija koulutuksen jälkeen palaa työhön samaan työpaikkaan muuksi kuin irtisanomisajaksi.

25 §

Muiden etuuksien vaikutus erorahan aikuiskoulutuslisän maksamiseen

Erorahan aikuiskoulutuslisän myöntämisen esteenä ei ole, että hakija saa koulutusaikana työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista koulutustukea tai opintotukilain mukaista opintotukea.

Aikuiskoulutuslisää ei makseta hakijalle, joka saa sivu- tai satunnaistuloa, apurahaa tai muuta kuin edellä tarkoitettua koulutuksen johdosta suoritettavaa etuutta yli rahaston hallituksen vahvistaman tulorajan, sairausvakuutuksen päivärahaa, ammattikoulutusrahaa tai eläkettä oman työ- tai virkasuhteensa perusteella.

26 §

Erorahan aikuiskoulutuslisän maksaminen uudelleen

Hakija voi saada erorahan aikuiskoulutuslisää aikaisintaan kahden vuoden kuluttua edellisen maksatuksen päättymisestä edellyttäen, että hakija täyttää 21 §:n 1 ja 2 tai 3 momentissa sanotut edellytykset.

26 a §

Erorahan aikuiskoulutuslisän hakeminen

Erorahan aikuiskoulutuslisää haetaan hallituksen vahvistamalla lomakkeella. Hakemuksen on oltava hakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen allekirjoittama.

27 §

Ammattikoulutusrahan myöntämisen yleiset edellytykset

Ammattikoulutusrahan myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, että hakijan työ- tai virkasuhde jatkuu tuettavan koulutuksen aikana.

Hakija ei menetä oikeuttaan ammattikoulutusrahaan, jos hänen työsuhteensa irtisanotaan koulutuksen alkamisen jälkeen hänestä itsestään riippumattomista syistä.

28 §

Ammattikoulutusrahan myöntämisen erityiset edellytykset

Ammattikoulutusrahan myöntämisen erityisinä edellytyksinä ovat, että

1) hakija on täyttänyt 30, mutta ei 61 vuotta ennen koulutuksen alkamista ja

2) hakijan nykyinen päätoiminen työ- tai virkasuhde on kestänyt vähintään vuoden ja hän on ollut yhteensä vähintään viisi vuotta päätoimisissa työ- tai virkasuhteissa tai hakija on ansainnut pääasiallisen toimeentulonsa LEL- tai MEL-aloilla koulutuksen alkua välittömästi edeltäneinä kahtena vuotena ja näillä aloilla yhteensä vähintään kahdeksan vuoden ajan. Työ- tai virkasuhdetta ei pidetä päätoimisena, jos keskimääräinen työaika on alle 16 tuntia viikossa. Hakijan katsotaan ansainneen pääasiallisen toimeentulonsa LEL- tai MEL-alojen töissä, jos hänellä on päätoimista työskentelyä näiden alojen töissä vähintään 70 työpäivää vuodessa koulutusta välittömästi edeltäneen kahden vuoden aikana. Jos hakija on ollut äitiys-, isyys- tai vanhempainlomalla taikka hoitovapaalla, vuoden määräaikaa sekä LEL- ja MEL-aloilla kahden vuoden määräaikaa pidennetään vastaavasti ja

3) työnantaja ei maksa hakijalle palkkaa eikä palkan sijaan tulevaa etuutta koulutuksen ajalta. Palkkana ei kuitenkaan pidetä niitä kohtuullisia luontoisetuja, joita hakija on saanut rahapalkkansa lisäksi ja

4) hakija ei saa koulutuksen ajalta työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista koulutustukea.

29 §

Koulutusta koskevat edellytykset

Ammattikoulutusrahaa myönnetään omaehtoiseen ammatilliseen koulutukseen, joka on päätoimista ja kokoaikaista ja kestää vähintään kuukauden. Omaehtoisella koulutuksella ei tarkoiteta työnantajan järjestämää henkilökoulutusta tai työvoimaviranomaisen järjestämää tai ostamaa työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta tai muun lain perusteella annettavaa koulutusta.

Päätoiminen opiskelu edellyttää palkattomalla opinto- tai virkavapaalla oloa koko tuettavan koulutuksen ajan.

Kokoaikainen koulutus edellyttää, että koulutusohjelmaan sisältyy hallituksen vahvistama määrä opetusta ja koulutusta voidaan muutoinkin pitää päätoimista opiskelua edellyttävänä.

Jos koulutus muodostuu useista samaan koulutukseen kuuluvista jaksoista, hakijan

on ammattikoulutusrahaa haettaessa esitettävä yksilöity koulutus suunnitelma.

Ammattikoulutusrahaan oikeuttavan ammatillisen koulutuksen antajan tulee olla julkisen viranomaisen valvoma ammatillinen oppilaitos, ammatillinen aikuiskoulutuskeskus tai opetusministeriön hyväksymän ammatillisen koulutuksen osalta kansanopisto.

Ammattikoulutusraha voidaan hallituksen erillisellä päätöksellä myöntää myös suomalaisten korkeakoulujen järjestämään sekä hallituksen yksimielisellä päätöksellä muuhun ammatilliseen koulutukseen.

29 a §

Osittainen ammattikoulutusraha

Osittaista ammattikoulutusrahaa voidaan myöntää henkilölle, joka saa vuorotteluvaapaakokeilusta annetun lain (1663/95) mukaista vuorottelukorvausta ja täyttää ammattikoulutusrahan saantiehtot.

Vuorottelukorvaus ei vähennä osittaisen ammattikoulutusrahan suuruutta. Mitä näissä säännöissä muutoin määrätään ammattikoulutusrahasta sovelletaan myös osittaiseen ammattikoulutusrahaan.

30 §

Ammattikoulutusrahan ja osittaisen ammattikoulutusrahan suuruus

Ammattikoulutusrahana tai osittaisena ammattikoulutusrahana maksetaan hallituksen vahvistama summa kalenterikuukautta kohti. Kalenterikuukauteen tulee sisältyä hallituksen vahvistama määrä koulutuspäiviä. Ammattikoulutusrahaa ja osittaista ammattikoulutusrahaa voidaan myöntää yhteensä enintään 18 kuukaudelta 24 kuukauden aikana.

31 §

Muiden etuuksien vaikutus ammattikoulutusrahan maksamiseen

Ammattikoulutusrahan myöntämisen esteenä ei ole, että hakija koulutusaikana saa opintotukilain mukaista opintotukea. Hakijalle, joka on oikeutettu ammattikoulutusrahaan, ei voida myöntää erorahan aikuiskoulutuslisää.

Ammattikoulutusrahaa ei makseta hakijalle, joka saa sivu- tai satunnaistuloa, apurahaa tai muuta kuin edellä tarkoitettua koulu-

tuksen johdosta suoritettavaa etuutta yli rahaston hallituksen vahvistaman tulorajan, tai sairausvakuutuksen päivärahaa taikka eläkettä oman työ- tai virkasuhteensa perusteella.

31 a §

Ammattitutkintolain mukaiset tutkinnot

Ammattikoulutusrahaa voidaan myöntää myös kertasuorituksena henkilölle, joka on suorittanut ammattitutkintolaissa (306/94) tarkoitetun ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon. Edellytyksenä maksamiselle on lisäksi, että henkilö on täyttänyt 30 mutta ei 61 vuotta ja on ollut työ- tai virkasuhteessa suomalaisen työnantajaan vähintään viisi vuotta ennen tutkinnon suorittamista.

Hallitus vahvistaa 1 momentissa tarkoitetun ammattikoulutusrahan suuruuden.

32 §

Ammattikoulutusrahan hakeminen

Ammattikoulutusraha myönnetään hakemuksesta, joka on tehtävä hallituksen määrämällä tavalla ennen koulutuksen aloittamista.

Ammattitutkinnon suorittamisen perusteella myönnettävää ammattikoulutusrahaa on haettava kolmen kuukauden kuluessa tutkinnon suorittamisesta.

Ammattikoulutusrahaa haetaan hallituksen vahvistamalla lomakkeella. Hakemuksen on oltava hakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen allekirjoittama.

33 §

Ammattikoulutusrahan maksaminen uudelleen

Ammattikoulutusrahaa maksetaan saman koulutuksen perusteella vain kerran. Uuden koulutuksen perusteella ammattikoulutusrahaa voidaan maksaa, kun henkilö on edellisen maksatuksen päättymisen jälkeen uudelleen täyttänyt 28 §:n 1 momentin 2 kohdan edellytykset.

34 §

Etuuksien maksaminen

Hakemukset ratkaistaan ja myönnetty etuudet maksetaan ilman aiheetonta viivytys-

tä. Etuus maksetaan hakijan valitsemaan Suomessa toimivaan rahalaitokseen hänen ilmoittamalleen tilille.

35 §

Varat

Rahaston varat koostuvat koulutus- ja erorahastosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetuista työnantajan suorittamista maksuista sekä näiden maksujen sijoittamisesta saaduista tuotoista.

36 §

Tasausrahasto

Rahaston varoista myönnetään erorahoja ja ammattikoulutusrahoja mikäli mahdollista niin paljon, että rahastoon kalenterivuositain kertyvät varat tulevat käytetyiksi lukuunottamatta erää, jonka säilyttämistä tasausrahastona pidetään tarpeellisena.

Tasausrahastossa olevat varat on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla, jolloin on otettava huomioon rahaston maksuvalmius.

Tasausrahaston varoja voidaan hallituksen tekemällä ja hallintoneuvoston vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä hyväksymällä päätöksellä käyttää rahaston maksukyvyyn säilyttämiseksi, jos 35 §:ssä mainitut varat eivät riitä erarahojen ja ammattikoulutusrahojen maksamiseen.

37 §

Tilikausi ja tilien tarkastus

Rahaston tilikautena on kalenterivuosi. Tilinpäätös on jätettävä viimeistään tilivuotta seuraavan maaliskuun kuluessa tilintarkastajille, joiden tulee antaa lausuntonsa huhtikuun kuluessa.

38 §

Sosiaali- ja terveysministeriön valvonta

Rahaston tulee viimeistään kesäkuussa lähettää sosiaali- ja terveysministeriölle toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto edelliseltä tilikaudelta.

Rahaston tulee sosiaali- ja terveysministeriön määräämässä kohtuullisessa ajassa antaa

sille toiminnastaan muitakin valvontaa var-
ten tarpeellisia tietoja.

39 §

Sääntöjen muuttaminen

Ehdotus sääntöjen muuttamisesta on hyväksytty, jos vähintään kaksi kolmasosaa hallintoneuvoston jäsenistä on ehdotusta kannattanut. Muutos tulee voimaan sitten, kun sosiaali- ja terveysministeriö on sen vahvistanut.

40 §

Koulutus- ja erorahaston purkaminen

Jos rahasto puretaan tai lakkautetaan, sen varat käytetään Työttömyyskassojen tukisää-
tiön toiminnan rahoittamiseen tai mikäli se ei ole mahdollista, sosiaali- ja terveysministeriön määräämällä tavalla johonkin muuhun hallintoneuvoston ehdottamaan vastaavaan yleishyödylliseen tarkoitukseen.

41 §

*Erorahan aikuiskoulutuslisän,
ammattikoulutusrahan ja osittaisen
ammattikoulutusrahan voimassaolo*

Nämä säännöt ovat voimassa erorahan aikuiskoulutuslisän, ammattikoulutusrahan sekä suoritettujen ammattitutkinnojen perusteella maksettavan etuuden osalta 31.12.1996 saakka. Jos aikuiskoulutuslisään tai ammattikoulutusra-

Sosiaali- ja terveysministeriö harkitsee oikeaksi koulutus- ja erorahastosta 15 päivänä kesäkuuta 1990 annetun lain 2 §:n 2 momentin nojalla vahvistaa Koulutus- ja erorahaston uudet säännöt.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1995

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

haan oikeuttava koulutus on alkanut viimeistään 31.12.1996, voidaan näitä etuuksia maksaa koulutuskokonaisuuden loppuun, kuitenkin enintään 31.7.1997 saakka.

Säännöt ovat osittaisen ammattikoulutusrahan osalta voimassa 31.12.1997 saakka. Jos etuuteen oikeuttava koulutuskokonaisuus on alkanut ennen 31.12.1997, voidaan osittaista ammattikoulutusrahaa maksaa koulutuskokonaisuuden loppuun, kuitenkin enintään 31.7.1998 saakka.

Sääntöjen 31 a §:ää sovelletaan tutkintoihin, jotka on suoritettu 1.1.—31.12.1996.

42 §

Sääntöjen voimaantulo

Nämä säännöt tulevat voimaan 1. päivänä tammikuuta 1996. Sääntöjä sovelletaan 15 §:n 2 momentin 1 kohdan ja 16 §:n 2 momentin 1 kohdan osalta hakijaan, jonka työ- tai virkasuhde on irtisanottu 1. päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

Säännöksiä sovelletaan ammattikoulutusrahan osalta hakijaan, joka aloittaa koulutuksen 1.1.1991 tai sen jälkeen kuitenkin niin, että jos koulutus alkaa 1.8.1990 tai sen jälkeen ja jatkuu yhdenjaksoisena voidaan ammattikoulutusrahaa suorittaa 1.1.1991 jälkeiseltä koulutuksen ajalta muutoin säännöissä sanotuin edellytyksin.

Sääntöjä sovelletaan osittaisen ammattikoulutusrahan osalta hakijaan, jonka koulutus alkaa 1.1.1996 jälkeen.

Vanhempi hallitussihteeri Hannu Hakkola

N:o 1667

Opetusministeriön päätös
ammattitutkintolaissa (306/94) tarkoitetusta tutkintomaksusta

Annettu Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 1995

Opetusministeriö on 29 päivänä huhtikuuta 1994 annetun ammattitutkintolain (306/94) 6 §:n ja 21 päivänä helmikuuta 1992 annetun valtion maksuperustelain (150/92) 8 §:n nojalla päättänyt:

1 §

Ammattitutkintolaissa tarkoitettuun tutkintoon osallistuminen on maksullinen julkisoikeudellinen suorite, josta perittävä kiinteä tutkintomaksu on 200 markkaa.

2 §

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996 ja on voimassa vuoden 1997 loppuun.

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 1995

Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*

Opetusneuvos Jorma Ahola

N:o 1668

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös
tapaturmavakuutuslain 58 §:ssä säädetyn maksun suuruudesta

Annettu Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 1995

Sosiaali- ja terveysministeriö on 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/48) 58 §:n 1 momentin nojalla, sellaisena kuin se on 29 päivänä kesäkuuta 1990 annetussa laissa (603/90), päättänyt:

1 §
Tapaturmavakuutuslain 58 §:n 1 momentissa säädetty vakuutuslaitoksen suoritettava maksu vuodelle 1996 vahvistetaan 0,50 prosentiksi laitoksen tapaturmavakuutuslain mukaisista muista kuin 57 §:ssä tarkoitetuista vakuutuksista sanotulta vuodelta saamasta, va-

kuutuslaitoskohtaisella alennuksella lisäystä bruttovakuutusmaksusta, josta on vähennetty luottotappiot.

2 §
Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 1995

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Ylitarkastaja Jaakko Hannula

N:o 1669

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös
työntekijäin eläkelain 7 a §:n 3 momentissa tarkoitetun kertoimen vahvistamisesta

Annettu Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 1995

Sosiaali- ja terveysministeriö on 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 7 a §:n 3 momentin, sellaisena kuin se on 18 päivänä joulukuuta 1995 annetussa laissa (1482/95), nojalla päättänyt:

1 §	2 §
Työntekijäin eläkelain 7 a §:n 3 momentissa tarkoitettu kerroin vuonna 1996 on 0,0343.	Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 1995

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Ylitarkastaja Maritta Hirvi

N:o 1660—1669, 3 arkkia

PÄÄTOIMITTAJA TIMO LEPISTÖ
PAINATUSKESKUS OY, HELSINKI 1995